

sosialurin

telf. 14720. 11820
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosialurin

Útgevri: Fyritaks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Bladmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Arne Thomsen
Uppseting: Sosialurin
Prent: Dimmalætting

Gongugøtan

HVAT NÝGGJA býráðið í Havn við nýggja borgarstjóra sínum á odda fer at vísa í verki er enn óvist. Vit hava enn ikki hoyrt rættiliga nógv frá teimum uttan okkurt blaðprát við borgarstjóran. Tað eru serliga tvey mál, sum hann ætla at leggja til brots við. Annað málið er at fáa inn gamlan skatt, og hitt er at lata gongugøtuna uppafur.

VIÐVÍKJANDI tí fyrra kunnu vit bert taka undir og vóna, at tað fer at eydnast so væl sum gjørligt, uttan at neyðugt verður at fara ov harðliga fram. Viðvíkjandi tí seinra málinum um at lata gongugøtuna uppafur kunnu vit harafturímóti ikki siga okkum samdar við borgarstjóranum.

TAÐ ERU nú mong harrans ár síðani, at menn prátaðu um at fáa miðbýin »bilfrán«, — at fáa eina gongugøtu, og sóu flestu fólk stórar fyrimunir í einum tilfíkkum tiltaki. Endiliga kom tann dagur, at gongugøtan gjørdist ein verunleiki, og hava fólk stórt sæð verið fegin um hetta, um enn lítil, fríkið.

HVØR ER so orsøkin til, at borgarstjórin nú vil sleppa bilum aftur á gongugøtuna? Jú, umsetningurin hjá teimum einstøku handlunum í miðbýnum er minkaður!!! Hetta páskot tykir okkum eins látturigt sum tað ljóðar. At umsetningurin er minkaður er møgult, men at hetta kemst av, at bilar ikki longur koyra eftir ovara partinum av Áarvegnum man vera ógvuliga ivasamt. Tann stóra orsøkin man helst vera at finna uppi á Trapputrøðni, har býráðið á sinni nærum fyrri ein hvønn prís, vildi hava allar handlar at húsast.

VIT VILJA tí biðja býráðið hugsa seg um einaferð enn, áðrenn gongugøtan verður latin upp aftur fyrri ferðslu. Hetta kann tykjast onkrum at vera eitt mál av lítlum týðningi, men fyrri okkum hevur hetta principiellu týðning. Eitt lítið men frálíkt umhvørvisvínarligt tiltak má ikki kvalast, tí ein ávisur áhugabólkur ikki sær sær sjálvum gagn í hesum. Hóast alt eru enn nøkur havnafólk, sum vilja ganga.

Vit ynskja skjótan túr

So fingi vit nýtt landsstýri. Somu flokkar sum sótu í landsstýrinum frá 1954 til 1958 hava aftur funnið saman. Tveir av flokkurin, nevniliga Sambandsflokkurin og Fólkaflokkurin sótu eisini frá 1950 til 1954.

Sjálvandi eru vit javnaðarfólk alt annað enn fegin um nýggja landsstýrið. Vit fara heldur ikki at heilsa tí nýggja landsstýrinum vælkommum. Okkum javnaðarfólk hefur dánt betur, um so var, at Javnaðarflokkurin fekk slíka undirtøku á valinum, at flokkurin fekk so munandi umboðan á lögtingi, at vit framvegis høvdu leiðsluna og fleiri umboð úti í landsstýrinum.

Vit trúgva, at javnaðarhugsjónin er tann einasta rætta, og trúgva als ikki, at ein borgarligur politikkur, ríkin og fyriskipaður av trimum borgarligum flokkum í felag, kemur at gagna fjøldini av feroyska fólkinum. Tí kunnu vit javnaðarfólk ikki vera fegin. Tí kunnu vit ikki heilsa nýggja landsstýrinum vælkommum. Og bera teimum nøkur ynski um góða eyðnu við tí borgarliga politikkinum kunnu vit sjálvandi heldur ikki. Men vit

kunnu vóna, at teimum ikki eydnast at gera alt ov stóran skaða.

Samgonguskjalið er almannakunngjørt. Vit hava eisini hoyrt nývalda lögmannin í útvarpinum. Har kom mangt áhugavert fram. Ein heilur hópur av spurningum kundu verið settir í samband við samgonguskjalið, og í sambandi við tað, sum lögmaður bar fram í útvarpinum, men aftur til samgonguskjalið og orðini hjá lögmanni eina aðru ferð.

Á hesum sinni bert nøkur fá orð um málseki í landsstýrinum. Her hugsi eg serstakliga um heilsumáli, sum nú eru gjørd til eitt málseki fyrri seg, og um eitt annað nýtt málseki, sum eitur bygdamenning, sum hevur sæð dagsins ljós saman við tí nýggja landsstýrinum.

Fyrr hava heilsumáli verið ein partur av tí málsekinum, sum eitur almannamál, og hava hesi bæði økini sostatt hoyrt undir sama landsstýrismanni. Tey hoyra ógvuliga nátturliga saman. Eru so saman tengd, at torført verður at gera skilnað imillum tey. T.d. hava vit Suðuroyar Sjúkrahús við einum røktar og ellisheimi. Hesin spurningur

in suðuri á Tvøroyri kemur nú at hoyra undir tveimum ymskum landsstýrismonnum. Tað sama kemur at gera seg galdandi við Klaksvíkar Sjúkrahúsi. Og soleiðis er eisini í fleiri øðrum førur.

Síðani er tað hitt nýggja málseki, ið verður kallað fyrri bygdamenning, og sum er lagt undir annan fólkafloksmannin í landsstýrinum. Hvat er so bygdamenning? Jú, fáa menningarøkini stuðul og bilig og laglig lán til fiskivinnu, landbúnaðar og idnaðar endamála, so er tað bygdamenning. Fáa menningarøkini góð og tíðarhóskandi samferðsluviðurskipti, so er tað eisini bygdamenning. Fáa menningarøkini skúlur í stórrum mun, so er tað somuleiðis eitt slag av bygdamenning. Ella verður almenna umsitingin desentraliserað, so kunnu vit eisini kalla tað fyrri bygdamenning.

Men hesi málseki eru øll bytt millum landsstýrismenninar frammanundan. Vit hava landsstýrismenn í fiskivinnumálum, í landbúnaðarmálum, idnaðarmálum, samferðslumálum, skúlumálum o.s.f. Av og á verður tikið til: Tey liva av luft og kær-

við-merkingar

leika. Ein fær hug at spyrja, um fólkafloksmaðurin Páll Vang skal menna bygdinar við berari luft og kærleika, ella um hann skal blanda seg upp í málseki hjá hinum landsstýrismonnum fyrri at fremja bygdamenningina?

Skulu vit fremja bygdamenning mugu allir landsstýrismennir í einum landsstýri vera landsstýrismenn í bygdamenning. Og tað krevur eisini eitt greitt formulera kapital um bygdamenning í samgonguskjalinum. Nakað tilfitt finna vit kortini ikki í hesum samgonguskjalinum.

Bert eitt nýtt málseki, sum eitur bygdamenning.

Í fyrstuni segði eg, at vit javnaðarfólk ikki kundu heilsa tí nýggja landsstýrinum vælkommum, og at vit heldur ikki kundu ynskja teimum góða eyðnu við at reka borgarligan politikk. Tá menn fara til fiskiskap, ynskja vit teimum skjótan og góðan túr. Eg farið tó bert at ynskja landsstýrinum ein skjótan túr. Tað fer ivaleyst at tæna feroingum best.

Vilhelm Johannesen

Aftursvar til bræv í Sosialinum nr. 2 10. jan. 1981

Mangan verður tosa um spjæðing í vinstrarøðsluni. Fólk ið vilja arbeiða politiskt á vinstra vønginum, máa fyrst finna útav, hvat hesir felagskapir standa fyrri. Um tað er Sovjet vinarligt, og vil undirleggja seg socialimperialismuna, vinstra socialistiskt, fólkligt, nationalistiskt ella bara ein flógur greytur, ein samanblanding av øllum. Viðkomandi ið skrivur brævið er sokkin so djúpt niður í henda greytin av hugskotum og teorium, at hann hevur ringt við at siggja nakað undir grýtulinum.

Fyrst vil eg afturvísja tað lodrættu lygnini, um at útisetafelagið Komm. Ú. er farið í tvinging. Harnæst meini eg at tær látturigu ákærrur

og heilaspunin tú kemur við, ikki hoyrir heima her í Føroyum. Her er ikki neyðugt við fleiri V.S.F.'un, men einum dyggum stuðli til OFML, sum er einasti felagskapur í Føroyum, sum áhaldandi arbeiðir fyrri at bota um korini hjá tí arbeiðandi fólkinum. Og ongín ivi er um, at bæði »danskara« intellektuell og akkademikarar, eru vælkommin til at arbeiða, tá tey koma heim aftur úr útiseti. Vandin er stórur, hjá øllum arbeiða, tá tey koma heimaftur úr útiseti. Vandin er stórur, hjá øllum sum arbeiða politiskt á vinstravønginum. Og eisini tey sum koma heim við eini útbúgving, og vilja nýta hana í stríðnum fyrri einum socialistiskum Føroyum, eru noyðd eins og hini, at

seta starvið uppá spæl. Og eru tað ikki øll ið vilja hetta. Nógv lættast er tað at gera sum tú »Kosmososius« at stovna eitt annað felag, sum kann

leggja seg undir reyvína á javnaðarflokkinum, slíkka tærnar á teimum og arbeiða fyrri teg sjálvan.

Kommunistiskur útseti!

Framhald av síðu 2

kor er at spilla út og gera gjøldur burtur úr teimum, sum hóast alt royna at gera tað síndi, tey kunnu, fyrri at bota um viðurskiptini hjá teimum, sum eru offur fyrri politiskum yvirgangi í Chile og aðrastaðni við.

Annars má sigast um fólkaflokkin, at hann hevur verið ein stak vánaligur samgonguflokkur. Vit kunnu bert sammata við samstarvið í teirri samgongu, sum sat fram til 1975. Her var talan eitt

stak gott samstarv, og neyvan var lítt orð millum samgonguflokkarnar. Men í 1974 var eitt lesarabrev í Sosialinum, sum umtaladi sambandsflokkin sum »líkið í lastini« hjá samgonguni. Bert hetta eina lesarabrev var nógv mikið at spilla nakað um tey góðu viðurskiptini flokkanum millum.

Undanfarnu samgongu hevur afturímóti verið ein miðvís útspilling í DB av serliga javnaðarflokkinum, sum eisini longu er vist á. Tað hevur neyvan

Framhald á síðu 13